

УДК 336.71:004.738.5.

*Худолій Юлія Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент
Власенко Валерія Анатоліївна,
студентка,*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка» (Україна)*

МОДИФІКАЦІЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА БЕЗПЕКУ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Цифровізація, яка тісно пов'язана з сучасним розвитком світової економіки, відбувається в усіх сферах бізнесу, включаючи банківський сектор. Так як банківський сектор є важливою складовою економіки, то особливу увагу слід приділити цифровій трансформації його бізнес-моделей. Для забезпечення конкурентоспроможності на ринку, банки повинні провести цифрову трансформацію своєї бізнес-моделі, враховуючи такі фактори, як автоматизація бізнес-процесів, швидкість операцій, доступність сервісів 24/7, розвиток каналів самообслуговування, рівень розвитку управління даними, включаючи машинне навчання, швидкість змін, час виходу на ринок та безпека цих операцій [1].

Впровадження ІТ-інновацій в сучасних умовах є недостатнім для збереження конкурентних позицій на ринку. Вимогою є зміна самої бізнес-моделі управління банківською установою. На основі дослідження теоретичних положень [1-2], можна визначити основні напрямки цієї зміни. Вони включають створення цілком цифрових продуктів, які не потребують паперового документообігу, тісну інтеграцію програмних комплексів банку з CRM-системами та програмним забезпеченням, що дозволяє відстежувати дії користувачів, аналізувати отриману інформацію та робити прогнози щодо майбутніх потреб клієнта на основі його

досвіду. Крім того, вони включають спрощення послуг та процедури взаємодії з клієнтом, одночасно збільшуючи кількість надаваних послуг.

Під бізнес-моделлю банку мається на увазі цілісна система управління, яка складається з взаємопов'язаних елементів з метою створення цінності для клієнтів та формування конкурентних переваг на ринку, що відображається в структурі балансу банківської установи, а також націлені на впровадженні інновацій і створенні конкурентної переваги на ринку.

На основі теоретичних досліджень щодо цифровізації банківського сектору економіки, виділяються наступні інноваційні моделі ведення банківського бізнесу: «Розумний багатоканальний банк», «Соціально-орієнтований банк» та банк, який функціонує як «Фінансова/нефінансова цифрова екосистеми» [3].

Модель «Розумний багатоканальний банк» є найбільш поширеною і базується на мультиканальній інтеграції, що акцентує увагу на цифрових каналах. Ця модель містить наступні ключові елементи: передова мультиканальна інтеграція, що зосереджена на цифрових каналах; комплексний аналіз, що ґрунтується на ефективному зборі інформації про споживачів, їх сегментації та прогнозуванні моделей, щоб створити збалансований портфель банківських продуктів; інноваційні консультаційні послуги, пов'язані з використанням цифрових каналів і персональної аналітики; управління в режимі реального часу; продуктові пропозиції та схеми ціноутворення на основі мікросегментації [3].

В банківському секторі також поширеними є «Соціально орієнтовані банки», які зосереджені на тісному співробітництві з клієнтами за допомогою соціальних медіа. Це дозволяє банкам з'ясувати вподобання своїх клієнтів, приваблювати нових користувачів та швидко реагувати на зміни в фінансовому середовищі.

Застосовуючи модель «фінансової/нефінансової цифрової екосистеми», банки стають частиною цифрової екосистеми на основі їхніх власних платіжних рішень і технологічних платформ. Ця модель використовує мобільні технології для надання послуг, які виходять за межі традиційних банківських продуктів. Основними елементами цієї банківської моделі є [3]: мобільні платежі, які на основі технології NFC або мобільного гаманця, що підвищують конкурентоспроможність банку в сфері платежів та сприяє збільшенню кількості клієнтів; інноваційні послуги, які покращені інструментами мобільної комерції та зосереджені на фінансових та нефінансових пропозиціях, мобільному маркетингу, мобільній лояльності та мобільній аналітиці; партнерство та створення синдикуваного контенту з небанківськими установами.

Формулювання інноваційних бізнес-моделей для банківських установ є важливою темою в цей час, що призвело до створення різних класифікацій, які розрізняються за різними ознаками. Наприклад, Н. Пантелєєва [3] класифікує цифрові банки в залежності від ступеня використання цифрових технологій, включаючи такі моделі: Модель А – бренд цифрового банку; Модель В – банк з цифровим віддаленим доступом; Модель С – цифрова «донька» класичного банку; Модель Д – необанк.

Цифрові технології змінюють банківський сектор, забезпечуючи швидші та зручніші способи здійснення операцій, але також ставлять перед ним нові виклики в галузі кібербезпеки. Одним із найбільших впливів цифронізації на безпеку банківських установ є збільшення ризику кібератак. Із зростанням кількості даних, що обробляються та зберігаються в електронному форматі, збільшується ймовірність, що злочинці спробують зламати систему та отримати нелегальний доступ до цих даних. Кібератаки можуть призвести до втечі конфіденційної інформації про клієнтів, крадіжки грошових коштів та інших видів шахрайства. 3

іншого боку, цифрові технології можуть допомогти банківським установам удосконалити системи безпеки. Більшість банків використовують технології біометричної ідентифікації, двофакторну автентифікацію та інші інструменти для захисту від кіберзлочинців. Крім того, банки можуть використовувати штучний інтелект для виявлення та усунення кібератак.

Таким чином, на основі проведених досліджень можна зробити висновок, що за останні два роки в Україні активізувалась цифрова трансформація всіх секторів економіки, включно з фінансовим сектором, що призвело до розвитку сучасних бізнес-моделей у банківських установах, які сформовані для підтримки конкурентної позиції на ринку. У цифровому середовищі банківські установи можуть підтримувати конкурентоспроможність лише шляхом ефективного використання сучасних фінансових технологій для задоволення потреб споживачів.

Література:

1. Гулей А. І. Цифрова трансформація вітчизняного банківського середовища в умовах розвитку фінтех-екосистеми [Текст] / Анатолій Іванович Гулей ,Станіслав Анатолійович Гулей // Український журнал прикладної економіки. – 2019. – Том 4. – № 1. – С. 6–15.

2. Нагайчук Н. Г. Трансформація економічної природи банку в умовах цифровізації: правовий аспект/ Н. Г. Нагайчук, Н. В. Басанська, С. М. Брайченко, А. Л. Чернявський, В. М. Фоменко // Вісник Університету банківської справи. - 2018. - № 3. - С. 94–101.

3. Пантелєєва Н. М. Цифрові технології трансформації бізнес-моделей банків. Трансформація фінансово-кредитних відносин в умовах цифрової економіки: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса, 13-14 червня 2019 р.). Одеса: ОНЕУ, 2019. 243 с.